

מדעי ההתנהגות המשפחה

על מה נדבר היום..

נושאי ההשתלמות:

- ✓ לא טוב היות האדם לבדו
- ✓ משאבים משפחתיים
- ✓ מעגל חיי המשפחה – שלבים במחזור החיים של המשפחה
- ✓ תקשורת במשפחה
- ✓ הורות – סוגיות ודילמות
- ✓ גידול ילדים בסביבה טכנולוגית משתנה

מבנה ההשתלמות:

- ☐ מושגים ונושאי משנה
- ☐ המלצות כיצד ללמד
- ☐ בבליוגרפיה חובה/העשרה

לא טוב היות האדם לבדו

הערות מטודיות

דיונים בנושאים:

- ✓ משמעות המושג "לא טוב היות האדם לבדו"
- ✓ מהי משפחה עבורי
- ✓ משפחה מסורתית- מתאים לי? במה?
- ✓ סוגי משפחות
- ✓ כיצד משלבים בין צרכי משפחה וצרכים אישיים? האם יש סתירה?
- ✓ כדאי לשלב דוגמאות מחיי הלומדים

נושאי המשנה :

- ✓ קבוצה, המשפחה כקבוצה ראשונית,
- ✓ חיברות, סוכן חיברות,
- ✓ מהי משפחה בשבילי
- ✓ סתירה בין דרישות המשפחה לבין השאיפות העצמיות של הפרט במשפחה (לימודים, קריירה)
- ✓ סטטוס

בבליוגרפיה רשות

□ יערי נ. "מי אני" משפחה חד הורית עמ' 40

בבליוגרפיה

- המושג "חיברות" בהרחבה, נמצא בחוברת הלימוד שקיבלתם
- "בשביל הדעת": המשפחה כמערכת עמ' 87-89 חלוקת התפקידים במשפחה עמ' 101
- על המשפחה המסורתית: "בשביל הדעת" עמ' 102, יערי נ. "מי אני" עמ' 39
- על המשפחה המודרנית: בשביל הדעת עמ' 106, יערי נ. "מי אני" עמ' 39

משאבים משפחתיים

הערות מטודיות

- ✓ זיהוי המשאבים במשפחות הלומדים (באמצעות סיפורים אישיים ודוגמאות)
- ✓ מיון המשאבים
- ✓ כיצד לפתח משאבים במשפחה ("לא ידעתי שאני יכול להיעזר ב...")
- ✓ המחשה גרפית של המשאבים : "עוגת משאבים"

נושאי משנה:

הגדרת המושג משאב

- ✓ משאבים כלכליים (מצרכים, כסף, רכוש, מקצוע וכו')
- ✓ משאבים פסיכולוגיים, רגשיים (קבלה, תמיכה, אמפטיה וכו')
- ✓ משאב חברתיים (חברה, ארגונים ועמותות, קבוצות תמיכה, קהילה וכו')
- ✓ משאבים תרבותיים (ידע, שפה, השכלה, דפוסי צריכה תרבותית וכו')
- ✓ תרומת המשאבים לתפקוד והתפתחות המשפחה

בבליוגרפיה רשות

בבליוגרפיה

☐ **תוכנית הלימודים במדעי התנהגות
להשכלת יסוד, פרק 8 "משאבים
משפחתיים" עמ' 67-68 הוצאת משרד
החינוך, 2005 (נמצא בחוברת)**

מעגל חיי המשפחה

הערות מטודיות

✓ הגדרת המושגים

✓ שיח: הלומדים ינתחו את המעגל

האישי שלהם תוך שימוש במושגים

("שלבים במשפחה שלי... כשעזבתי את משפחת המוצא שלי... אני עכשיו שייך ל"דור הסנדביץ"... הקן של הורי מתרוקן...")

✓ אלבומי תמונות משפחתיים ו/או

תמונות של המשפחה (אם אפשר להביא)

✓ שרטוט של מעגלי המשפחה/ עץ

שורשים

✓ הלומדים יוסיפו מעגל/מעגלים נוספים

אם יש להם (אלמנות, נישואים שניים, משפחה נוספת)

שלבים במחזור חיי המשפחה- נושאי משנה

✓ עזיבת משפחת המוצא (זוגיות, לידת ילדים...)

✓ שלב אמצע החיים: "הקן המתרוקן",

סבאות, זקנה

✓ "דור הסנדביץ"

✓ פער דורות

✓ פרידה/גירושים במשפחה

בבליוגרפיה להעשרה

- ❑ אתר "בטיפולנט", המאמר:
"הגוזלים עוזבים את הקן –
אבל מה איתנו? התמודדות עם
שלב הקן הריק"
❑ בגוגל: ד"ר רינה שחר: "עזיבת
הקן, תהליך "השיגור" של בני
הנוער מבית הוריהם"

בבליוגרפיה

- ❑ יערי נ. "המשפחה הרב דורית עמ' 44-49
- ❑ "בשביל הדעת": קשרים ויחסים במשפחה"
עמ' 111-118
- ❑ בשביל הדעת": "התפתחות ושינוי
במשפחה" עמ' 133-148

תקשורת במשפחה

הערות מטודיות

- ✓ הגדרת מושגים
- ✓ תרגול של צורות תקשורת באמצעות משחקי תפקידים: (זוג לומדים יציגו תקשורת כלשהי ויהיה צורך לזהות את הסוג שלה)
- ✓ משחקי תפקידים משתנים על מנת להמחיש שהכישורים של "תקשורת מקדמת" הם כישורים נרכשים.
- ✓ לתרגל במשחקי תפקידים את "מסר אני/אתה"
- ✓ עיבוד המסרים (מה הרגשתי)
- ✓ מה דפוס התקשורת במשפחה של כל אחד מהלומדים

נושאי משנה:

- ✓ סוגי תקשורת בין אישית: מעגל תקשורת, תקשורת מילולית/לא מילולית, תקשורת חוסמת, תקשורת יעילה/מקדמת
- ✓ מסרים כפולים/חד משמעיים
- ✓ מסר "אני-אתה"
- ✓ אמפטיה
- ✓ קונפליקט
- ✓ השפעת התקשורת על אופי היחסים במשפחה

בבליוגרפיה להעשרה

בבליוגרפיה

- ☐ "בשביל הדעת" עמ' 119-131
- ☐ יערי נ. "מי אני" עמ' 41-43
- ☐ עיני ליאת "13 מסרים כפולים של הורים" מאמר בחוברת המצורפת.
- ☐ תוכנית הלימודים במדעי התנהגות להשכלת יסוד, פרק 5 "תקשורת" עמ' 50-54 הוצאת משרד החינוך , 2005

הורות-סוגיות ודילמות

הערות מטודיות

- ✓ להיות עירניים- עלול להיות טעון, זיכרונות עבר, חוויות קשות וכד'
- ✓ להשתמש בדוגמאות
- ✓ דיונים בנושאים: מה התכונות של הורה טוב?
- מה, לדעתי, הוא תפקידי ההורות? מדוע חשוב להציב גבולות לילדים/מתבגרים?
- ✓ כתיבת חוויות אישיות מחיי יום ויום ושיוכם לנושאי משנה (יכול לשמש ככלי עזר למציאת נושא עבודה רלוונטי לכל לומד).

נושאי משנה:

- ✓ תפקידי ההורים
- ✓ סמכות הורית
- ✓ מנהיגות הורית
- ✓ מהו הורה טוב: גישות שונות
- ✓ "האם הטובה דיה"
- ✓ כללים וגבולות במשפחה

בבליוגרפיה להעשרה

- ❑ האתר של "בטיפולנט": "אם טובה דיה - GOOD ENOUGH MOTHER בחוברת המצורפת."
- ❑ יוטיוב "משפחה בהסעה" סדרה בערוץ 11 כאן : סרטונים קצרים . בכול אחד נוסעים מתבגר והורה ומנהלים דיון/ויכוח בסוגיות של מתבגרים.

בבליוגרפיה

- ❑ "בשביל הדעת" עמ' 87-101

גידול ילדים בסביבה טכנולוגית משתנה

הערות מטודיות

- ✓ **בירור ידע קיים ומידע על טכנולוגיות חדשות, (יתרונות וחסרונות)**
- ✓ **דיון והסברים: כיצד הטכנולוגיות שינו/ משנות את חיינו . (דוגמאות)**
- ✓ **דיון והסברים: השלכות של הטכנולוגיות על המשפחה: זוגיות, הורות**
- ✓ **מה קורה במשפחה שלי בקשר לטכנולוגיות? (מה היה פעם? מה קורה עכשיו במשפחה שלי?)**
- ✓ **כיצד אנחנו יכולים להתמודד עם החשיפה העצומה הזאת?**
- ✓ **ניתן לחבר לנושא הדילמות במשפחה**

נושאי משנה:

- ✓ **תקשורת מקוונת**
- ✓ **אינטרנט**
- ✓ **מחשב**
- ✓ **סמרטפון**
- ✓ **רשתות חברתיות-
ווצ אפ, פייסבוק, אינסטגרם ,
טיק טוק**

בבליוגרפיה להעשרה

□ ניתן להיעזר בסרטונים מהיוטיוב על
טכנולוגיה חדשנית, רשתות
חברתיות, סכנות ברשתות החברתיות

בבליוגרפיה

□ מגוגל: "מדריך הורים לבטיחות ילדים
ברשת" מאת גלעד האן (המאמר מצורף
בחוברת)

שאלות....

תודה על
ההקשבה

